

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare ändras så att den kommunala pensionsanstalten skall vara skyldig att till staten betala en avgift för täckandet av de kostnader som föranleds av den tillsyn som

staten utövar. Pensionsanstalten står under inrikesministeriets tillsyn.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft omedelbart efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

Den kommunala pensionsanstalten har inrättats med stöd av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964). Den kommunala pensionsanstalten är en offentlighetsrättslig inrättning som med stöd av 1 § 2 mom. står under inrikesministeriets tillsyn. Ett flertal paragrafer innehåller bestämmelser om ministeriets uppgifter vad gäller tillsynen över pensionsanstalten.

Inrikesministeriet förordnar medlemmarna i pensionsanstaltens delegation (4 § 2 mom.), tillsätter förtidspensionsnämnden vid pensionsanstalten (5 a §) samt förordnar medlemmarna i pensionsanstaltens pensionsnämnd (7 § 3 mom.). Ministeriet fastställer även arvoden för pensionsnämndens medlemmar (7 § 3 mom.). Dessutom fastställer ministeriet pensionsanstaltens reglemente (14 § 1 mom.), som innehåller de nödvändiga allmänna bestämmelserna om pensionsanstaltens organisationsform och verksamhet. Ministeriet fastställer likaså pensionsnämndens arbetsordning (14 § 2 mom.).

Pensionsanstaltens reglemente innehåller bestämmelser om bl.a. tillsynen. Enligt 24 § i reglementet skall pensionsanstaltens funktioner ordnas och ledningsuppgifterna skötas så, att det på alla nivåer i organisationen och inom alla funktioner finns en tillräcklig intern övervakning. I 26 § sägs att inrikesministeriet övervakar att pensionsanstaltens verksamhet är lagenlig och att pensionsanstalten ser till att det kommunala pensionskyddet verkställs. För övervakningen tillställer pensionsanstalten inrikesministeriet verksamhets- och ekonomiplanen för längre tid än ett år, budgeten, verksamhetsberättelsen, bokslutet och revisionsberättelsen, pensionsnämndens och förtidspensionsnämndens verksamhetsberättelse samt de planer, utlåtanden och rekommendationer som investeringsdelegationen godkännt. Inrikesministeriet kan av särskilt skäl förordna en specialrevision av pensionsanstaltens förvaltning och räkenskaper. Enligt 27 § i reglementet tillsätter delegationen för ordnandet av granskningen av pensionsanstaltens förvaltning och ekonomi en revisionsnämnd för sin mandatid. För den fortlöpande granskningen av

pensionsanstaltens förvaltning och ekonomi samt för övriga uppgifter som nämns i revisionsstadgan utser delegationen för sin mandattid en revisor, som skall vara ett av Centralhandelskammaren godkänt revisionsamfund.

Vid inrikesministeriet finns inga särskilda experter med tanke på tillsynsuppgifterna, utan tillsynen handhas som tjänsteuppdrag av tjänstemän vid ministeriets kommunavdelning. I fråga om tillsynsuppgiften finns inte någon lagstadgad tillsynsavgift.

Försäkringsbolagen och -sammanslutningarna, bl.a. arbetspensionsanstalterna, skall årligen för ersättande av de av tillsynen föranledda kostnaderna betala en avgift som social- och hälsovårdsministeriet fastställer. Avgiften grundar sig på lagen om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/1944). Lagens 1 § har genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 1998 ändrats så, att man för den gruppvis uppburna avgiften har separerat arbetspensionsförsäkringsbolagen till en egen grupp, vilket innebär att tillsynsavgiften för dessa bolag kan fastställas att motsvara de kostnader som uttryckligen tillsynen över dem föranleder. Enligt 14 kap. 1 § lagen om försäkringsbolag (1062/1979) ankommer tillsynen över försäkringsbolag på social- och hälsovårdsministeriet. Den finansiella tillsynen skall särskilt omfatta kontroll av försäkringsbolagets solvens, den försäkringstekniska ansvarsskulden och de tillgångar som utgör täckning för denna samt kontrollen av de resurser som används för bedrivande av försäkringsklass 18 (turistassurans). De uppgifter som ankommer på försäkringsinspektionsbyrån vid social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning handhas vid särskilda enheter i enlighet med vilket försäkringsslag försäkringsbolagets verksamhet gäller. Arbetspensionsförsäkringsbolagens tillsynsavgifter beräknas sjunka från 5,1 milj. mk år 1997 till 4,1 milj. mk år 1998. Det finns sju arbetspensionsförsäkringsbolag.

Enligt 14 kap. 4 § lagen om försäkringsbolag har social- och hälsovårdsministeriet rätt att granska ett försäkringsbolags och dess sidobolags rörelse och övriga verksamhet. Ministeriet har rätt att utföra granskningar i försäkringsbolagets utrymmen samt delta i de sammanträden vid vilka beslutanderätten i försäkringsbolagsärenden utövas. För granskningen kan vid ministeriet finnas särskilda experter. Deras löneförmåner fast-

ställs av ministeriet och betalas med de berörda bolagens medel så som ministeriet fastställer.

Enligt 5 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) kan ur statens pensionsfond i statsbudgeten årligen till statsverket överföras ett belopp som uppgår till högst tre fjärdedelar av de årliga utgifterna för pensioner. Den andel av fondens medel som inte överförs till statsverket kan placeras. Fondens medel skall placeras på ett betryggande sätt och så att de ger avkastning. Enligt 7 § 3 mom. tillsätter finansministeriet årligen för revisionen av fondens förvaltning, ekonomi och räkenskaper två revisorer som antingen skall vara av Centralhandelskammaren godkända revisorer eller ha avlagt examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin. Om den övriga tillsynen gällande statens pensionsfond har inte stadgats särskilt.

2. Föreslagna ändringar

Avsikten med lagförslaget är att den tillsyn som inrikesministeriet utövar i fråga om nivån på sakkunskapen skall bringas att motsvara den tillsyn som social- och hälsovårdsministeriet har till sitt förfogande när det gäller tillsynsfunktionen. Dessutom avser förslaget att grunderna för täckande av tillsynskostnaderna skall bestämmas så, att de motsvarar de täckningsgrunder som i fråga om tillsynskostnader gäller för övriga pensionsförsäkringsbolags del.

Behovet av en effektiviserad tillsyn har under de senaste åren accentuerats i och med att Kommunernas pensionsförsäkringspensionsansvarsfond ökat, varvid bedömningen av riskhanteringens tillräcklighet har uppmärksamats i högre grad. I anslutning till detta bör den yrkesskicklighet som behövs för tillsynsverksamheten utvecklas vid ministeriet.

I fråga om tillsynen över Kommunernas pensionsförsäkring har inga sådana omständigheter kommit fram som särskilt skulle kräva skärpt tillsyn, utan tvärtom kan pensionsanstalten anses ha lyckats med skötseln av investeringsverksamheten.

För en effektivisering av tillsynen och för avlönandet av specialexpertis vid inrikesministeriet föreslås att till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare fogas en bestämmelse om en tillsynsavgift för täckandet av de kostnader

som föranleds av tillsynen över pensionsanstalten. Den föreslagna avgiften skall betalas med pensionsanstaltens medel. Tillsynsavgiften skall inte kunna innehålla kostnader föranledda av någon annan funktion än tillsynen över pensionsanstalten. Innan avgiften fastställs eller ändras skall ministeriet höra pensionsanstalten. När avgiften bestäms skall det beaktas att expertisen i uppdraget bör motsvara nivån i de andra pensionsförsäkringsanstalterna samt att Kommunernas pensionsförsäkrings ställning som en offentligrättslig inrättning inverkar på tillsynens omfång. Också de kommuner och samkommuner som är medlemssamfund i Kommunernas pensionsförsäkring är offentligrättsliga juridiska personer vars personal handlar under tjänsteansvar.

I fråga om inrikesministeriets beslut om avgiften skall enligt förslaget gängse rätt att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen gälla.

3. Propositionens verkningar

3.1. Verknings i fråga om personal

Förslaget avser att med tanke på tillsynen över den kommunala pensionsanstalten stärka sakkunskapen vid inrikesministeriets kommunavdelning. Det är nödvändigt att stärka sakkunskapen med beaktande av den förändrade investeringsmarknaden och den kontinuerliga ökningen i pensionsanstaltens fond. Den föreslagna ändringen förutsätter en utökning av personalen.

3.2. Ekonomiska verkningar

Syftet är att med tillsynsavgiften täcka kostnader som föranleds av tillsynen över Kommunernas pensionsförsäkring, varför avgiften inte har ekonomiska verkningar i fråga om staten. Den kommunala pensionsanstalten har i sin budget berett sig på en tillsynsavgift.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet varvid förhandlingar förts med den kommunala pensionsanstalten. I fråga om utkastet har finansministeriets samt social- och hälsovårdsministeriets utlåtanden begärts.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Vid finansministeriet har man berett reformer som avser tillsynen över finans- och försäkringsmarknaden. Dessa reformer bedöms inte påverka tillsynen över den kommunala pensionsanstalten.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft omedelbart efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 6 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 6 § lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964), sådan den lyder i lag 1324/1994, ett nytt 6 mom. som följer:

6 §

— — — — —
Som en sådan utgift som avses i 1 mom. betraktas också den tillsynsavgift som inrikesministeriet efter att ha hört pensionsanstalten fastställer för täckandet av kostnader

na för tillsynen och som betalas med pensionsanstaltens medel på det sätt ministeriet bestämmer.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 1998.

— — — — —
Helsingfors den 24 april 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouni Backman